

ALVELD-FORSKNINGA, STATUS JUNI 2015

Inneværende år har Bioforsk Tingvoll fått bevilgning til to prosjekter for å komme videre med å finne årsaken til alveld og arbeide videre med å utforske forebyggende tiltak.

Det er Regionalt forskningsfond Midt-Norge og Landbruksdirektoratet som finansierer arbeidet. Samarbeidsparter er Bioforsk på Tingvoll og Universitetet i Oslo, Farmasøytisk institutt og Institutt for biovitenskap.

Arbeidsoppgavene i 2015 er følgende:

1. Gjennomføre en spørreundersøkelse blant saueiere i flere fylker for å skaffe mer sikre data på tapsårsak. Ett mål er å se om en kan få bedre data for faktisk tap pga alveld. Spørreundersøkelsen er nå ute, og det har begynt å komme inn svar.
2. Arbeide videre med å få en sikker identifikasjon av giftstoffet som en mener forårsaker alveld. Dette arbeidet blir gjort av Universitetet i Oslo i samarbeid med NIVA og utenlandske samarbeidsparter.
3. Arbeid med å finne kjemisk formel på stoff som kan felle giftstoffet i fordøyelseskanalen på et lam og som samtidig kan puttes inn i en kapsel og gis til lamma ved beiteslipp. Målet er at dette fellingsstoffet skal frigis over tid og ha effekt så lenge som risikoen for alveld er stor, dvs 3-4 uker etter beiteslipp. Farmasøytisk institutt har ansvaret for denne delen av arbeidet. Dette er i oppstarten.
4. Det skal gjennomføres en forsøksproduksjon av en kapsel for å finne ut av hvilken størrelse, utforming og tyngde som er riktig. Dette arbeidet blir gjennomført av Farmasøytisk institutt og Bioforsk. Det er produsert tre ulike størrelser på kapselen, 3 - 3,5 og 4 cm lengde og hhv 8, 13 og 20 gram. Disse kapslene er laga ved at blyhagl og bariumsulfat er støpt inn i et lite plastrør, og lukka med bivoks. Denne kapselen avgir ikke stoff, den er bare laga for å teste størrelse og form. Det er lagt ned kapsel på 6 lam og tatt røntgenbilde etterpå for å se hvor den plasserer seg. Kapselen ble liggende fint i nedre del av nettmagen. Det skal tas nye bilder etter 3-4 uker for å se om den fortsatt ligger på plass.
5. Siste oppdrag er å forberede å sende en søknad om et større prosjekt der en kan prøve ut kapselen i felt. Bioforsk sendte ei skisse på utlysninga av forskningsmidler til jordbruket i vår, men denne ble ikke med videre for fullstendig søknad. Dette betyr at Bioforsk vil slutføre forprosjektet og satser på en ny søknad i 2016 for ferdigstilling av kapsel med fellende stoff og utprøving i felt.

I tillegg til dette ønsker Bioforsk melding om alveldutbrudd. De vil gjerne ha blodprøver av syke lam - før de får noe behandling. Prøvene skal brukes til identifisering av giftstoffet.

Meld fra til Bioforsk Tingvoll, så kan de komme og ta prøve, eller få lokal veterinær til å ta prøve og sende inn til Universitetet i Oslo. Skjema ligger lenka til artikkelen. Ta gjerne et bilde av lammet samtidig.